

TÜRKİYE'DE VİYOLONSEL ALANINDA YAPILMIŞ YÜKSEK LİSANS, DOKTORA VE SANATTA YETERLİLİK TEZLERİ

Şebnem Yıldırım Orhan

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Ankara.

İlk Kayıt Tarihi: 27.10.2011

Yayına Kabul Tarihi: 22.11.2011

Özet

Bu araştırma, 1992-2011 yılları arasında viyolonsel alanında yapılmış 75 lisans üstü tezi kapsamaktadır. Tezler taranarak konularına göre sınıflandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çello, Viyolonsel, lisansüstü tezler

THESES OF MASTER'S DEGREE, PHD AND PROFICIENCY IN ART ON CELLO IN TURKEY

Abstract

This study contains 75 post graduate theses which made between 1992-2011. These are scanned and classified according to theses issues

Key Words: Cello, Violoncello, Master Theses

1. Giriş

Viyolonsel, telli çalgılar ailesinin yaylı çalgılar sınıfında çeşitli rolleri olan bir çalgıdır. Oldukça etkili konçerto ve resital çalgısı olan viyolonsel, orkestra ve oda müziğinde oldukça aktif, çok yönlü ve önemlidir. Geniş ve hâlâ büyümekte olan viyolonsel edebiyatı, bu çok yönlülüğün ve enstrümanın popüleritesinin bir yansımasıdır. Ayrıca viyolonsel ülkemizde senfoni orkestraları, opera orkestraları, oda müziği toplulukları dışında, TRT ve Kültür Bakanlığı Türk müziği topluluklarında da özellikle son yıllarda oldukça önem kazanmıştır (1). Türkiye'de viyolonsel alanında lisans ve lisans üstü eğitim veren kurumlar, eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri ve konservatuvarlardır.

Yükseköğretim kurumlarında lisansüstü eğitim, yüksek lisans, doktora ve sanat dallarında yapılan sanatta yeterlilik programlarından oluşur. Yüksek lisans programı,

tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekildedir. Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Tezsiz yüksek lisans programının amacı ise, öğrenciye mesleki konuda derin bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Sanatta yeterlilik çalışması, özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan bir yükseköğretim programıdır. Sanatta yeterlilik programı sanatın doktorasıdır. Sanatta yeterlilik programının sonunda bireylerden tez veya sergi, resital, konser, temsil vermeleri beklenir.

Doktora programının amacı ise, öğrenciye bağımsız araştırma yapma bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin; a) Bilime yenilik getirme, b) Yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, c) Bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden birini yerine getirmesi gerekmektedir (2).

2. Yöntem

Bu araştırma, Türkiye’de 1992-2011 yılları arasında viyolonsel alanında yapılan lisansüstü tezleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma taşıdığı amaç ve bu amaca uygun olarak izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği açısından durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışmadır.

Araştırmanın evrenini, viyolonsel alanında yapılmış bütün tezler, örneklemini ise 1992-2011 yılları arasında yapılan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırma, viyolonsel alanıyla ve araştırmacının ulaşabildiği lisansüstü tezlerle sınırlıdır.

Yapılan araştırmada viyolonsel alanında yapılmış lisansüstü tezlere ilişkin veri toplarken yök tez arama merkezi internet aracılığıyla “çello, viyolonsel, viyolonsel tarihçesi, viyolonsel eğitimi” ifadeleri ile taranmış ve elde edilen 75 tez “Viyolonsel tarihçesi ve ekoller”, “Viyolonsel eğitiminde program inceleme”, “Viyolonsel eğitimi-Teknikler-Analiz”, “Geleneksel Türk müziği ve viyolonsel”, “Eser-etüt inceleme/ analiz” konularına göre 5 ana başlık altında sınıflandırılmıştır. Bazı tezlerin başlıkları farklı iki başlığa uysa da araştırmacı tezlerin içeriklerini incelemiş, 5 ana başlığa en yakın olanın altına yazmıştır. Tezin yazarı(soyadı-adı), tezin adı, tezin türü, tezin yapıldığı üniversite/enstitü, tezin yapıldığı yıl ve sayfa sayısına göre sıralanmıştır. Ayrıca tezler “tezin türü ,yılı, üniversitesi ve enstitüsüne göre tablolar halinde verilmiştir.

Verilerin Toplanması:

1992- 2011 yılları arasında yapılmış, viyolonsel ile ilgili olan 60 yüksek lisans, 5 sanatta yeterlilik ve 10 doktora olmak üzere toplam 75 tezin yer aldığı bu çalışmada veriler, Yükseköğretim Kurulu Dökümantasyon Merkezinden elde edilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; ülkemizde viyolonsel alanında yapılan yüksek lisans, sanatta yeterlilik ve doktora tezlerinin sınıflandırılarak ortaya konmasıdır. Araştırma, viyolonsel ve diğer yaylı çalgılarla ilgili yapılacak araştırmalara kaynak oluşturması ve konu seçiminde referans olması bakımından önemli sayılmaktadır. Ayrıca tezlerin konularına göre sınıflandırılmış olması da araştırmacıların bilgiye ulaşmalarını kolaylaştırmaktadır.

Kısaltmalar

Ü: Üniversite

SBE: Sosyal bilimler enstitüsü

EBE: Eğitim bilimler enstitüsü

FBE: Fen bilimleri enstitüsü

GSE: Güzel sanatlar enstitüsü

MSSE: Müzik ve sahne sanatları enstitüleri

Top. : Toplam

San. Yet.: Sanatta Yeterlik

3. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde, Ülkemizde 1992 ile 2011 yılları arasında viyolonsel alanında yapılmış 75 lisans üstü tez ile ilgili bulgular toplanmış, tablolar halinde ortaya konarak yorumlanmıştır.

Tablo 1. Türkiye’de 1992-2011 Yılları Arasında Viyolonsel Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tezin türü	f	%
Yüksek lisans	60	79,8
Doktora	10	13,33
Sanatta yeterlilik	5	6,66
TOPLAM	75	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi 1992-2011 yılları arasında viyolonsel alanında toplam 75 lisansüstü tez çalışması yapılmıştır. 1992-2011 yılları arasında çoğunlukla yüksek lisans tezi yapılmıştır. Enstitülerin yüksek lisans kontenjanlarının fazla olmasının bu sonucu doğurduğu söylenebilir.

Tablo 2. Türkiye’de Viyolonsel Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Yapıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitünün adı	Yüksek lisans		Sanatta yeterlik		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
S B E	36	59,76	5	100	3	30	44	58,5
E B E	14	23,24	-		5	50	19	25,3
F B E	7	11,62	-		2	20	9	11,97
G S E	2	3,32	-		-		2	2,66
MSSE	1	1,66	-		-		1	1,33
Top.	60	100	5	100	10	100	75	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi Türkiye’de viyolonsel alanında yapılan lisans üstü tezlerin çoğunluğu sosyal bilimler enstitüsünde yapılmıştır. Eğitim fakültelerinin bir kısmı, konservatuvarların çoğunluğu ve güzel sanatlar fakültelerinin tamamı 1992-2011 tarihleri arasında yüksek lisans programlarını sosyal bilimler enstitüsüne bağlı olarak açmış olması bu durumu açıklayabilir

Tablo 3. Türkiye’de Viyolonsel Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Yapıldığı Yıllara Göre Dağılımı

	Yüksek Lisans		San. Yet.		Doktra		TOP.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1992	2	3,32	-		-		2	2,66
1993	3	4,98	-		-			
1994			-		-			
1995			-		-			
1996			-		1	10	1	1,33
1997	1	1,66	-		-		1	1,33
1998			1	20	1	10	2	2,66
1999	2	3,32	1	20	-		3	3,99
2000	4	6,64	-		-		4	5,32
2001	6	9,96	1	20	1	10	8	10,64
2002	4	6,64	-		-		4	5,32
2003	4	6,64	-		-		4	5,32
2004	4	6,64	-		-		4	5,32
2005	1	1,66	-		-		1	1,33
2006	8	13,28	-		-		8	10,6
2007	5	8,3	1	20	1	10	7	9,31
2008	3	4,98	2	40	-		5	6,65
2009	5	8,3	-		1	10	6	7,98

	Yüksek Lisans		San. Yet.		Doktra		TOP.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
2010	5	8,3	-	-	4	40	9	12
2011	1	1,66	-	-	1	10	2	2,66
Top.	60	100	5	100	10	100	75	100

Tablo 3 incelendiğinde Bazı yıllarda yapılan araştırmaların sayısında artış olduğu saptanmıştır. Üniversitelerdeki lisans üstü eğitim kontenjanlarının artması, yeni açılan üniversiteler ve özellikle son yıllarda çıkan öğrenci afları bu durumu açıklayabilir.

Tablo 4. Lisans üstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Üniversite	Yüksek lisans		San. Yet.		Doktora		Toplam	
	F	%	f	%	f	%	f	%
Gazi ü.	12	19,9			3	30	15	19,95
Marmara	1	1,66			1	10	2	2,66
D.Eylül ü.	8	13,3	2	40	2	20	12	15,96
Hacettepe	3	4,98	1	20			4	5,32
Anadolu	6	9,96	1	20			7	9,31
A.İ.Baysal	2	3,32					2	2,66
Uludağ	2	3,32					2	2,66
İstanbul	2	3,32					2	2,66
Selçuk ü.	1	1,66			1	10	2	2,66
M.Sinan ü	9	14,9	1	20			10	13,3
Ege ü.	1	1,66					1	1,33
Haliç ü.	1	1,66					1	1,33
Kocaeli ü.	1	1,66					1	1,33
A.Kocatep	1	1,66					1	1,33
M.AErsoy	1	1,66					1	1,33
Erciyes ü	1	1,66					1	1,33
Atatürk ü	1	1,66			1	10	2	2,66
Trakya ü	3	4,98					3	3,99
İ.TÜ					1	10	1	1,33
Çukurova	2	3,32					2	2,66
İnönü ü.					1	10	1	1,33
Toplam	60	100	5	10	10	100	75	100

Tablo 4’de 1992-2011 yılları arasında viyolonsel alanında yapılmış olan lisans üstü tezlerin yapıldıkları üniversitelere göre dağılımları görülmektedir. 21 üniversite içinde sırasıyla Gazi üniversitesi, Dokuz Eylül üniversitesi ve Mimar Sinan üniversitesi viyolonsel alanında yapılmış lisans üstü tezlerin en çok yapıldığı üniversitelerdir. Viyolonsel konulu en çok yüksek lisans ve doktora tezi Gazi üniversitesinde, sanatta yeterlik tezi de Dokuz Eylül üniversitesinde yapılmıştır. Bu üniversitelerin diğerlerine

göre daha eski olması, lisans üstü programlarına daha çok sayıda öğrenci almaları, öğretim kadrosu ve daha çok sayıda viyolonsel öğrencisi mezun ediyor olması bu durumu açıklayabilir.

Tablo 5. Tezlerin konularına göre dağılımı

Konular	F	%
Tarihçe ve ekoller	8	10,64
Program inceleme	10	13,3
Viy. eğt. Teknik	22	29,26
Viy.gelenekselTürk müz.	7	9,31
Eser/etüt analiz	28	37,24
TOPLAM	75	100

Tablo 5 de görüldüğü gibi eser-etüt analizleri ve viyolonsel eğitimi- teknikler viyolonsel alanında en çok araştırılan konulardır.

Tablo 6. Viyolonsel Tarihçesi ve ekoller

Üniversite	Yüksek Lisans		Sanatta Yeterlik		Doktoa		TOP.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
A. İ.Baysal	1	16,66					1	12,5
Hacettepe	1	16,66	1	50			2	25
İstanbul Ü.	1	16,66					1	12,5
DokuzEylül	-	-	1	50	-		1	12,5
Anadolu ü	3	49,98					3	37,5
TOPLAM	6	100	2	100	-		8	100

Tablo 6'da görüldüğü gibi viyolonsel tarihçesi ve ekoller başlığı ile uyumlu tezlerin % 37,5'i Anadolu üniversitesinde, %25'i de Hacettepe üniversitesinde yapılmıştır. Başka bir deyişle viyolonsel tarihçesi ve ekoller içerikli tezlerin % 87,5'i konservatuarlarda yapılmıştır. Sadece 1 yüksek lisans tezi eğitim fakültesinde yapılmıştır. Bu alanda doktora tezinin olmaması doğaldır.

Tablo 7. Viyolonsel eğitiminde program inceleme içerikli tezler

Üniversite	Yüksek Lisans		Sanatta Yeterlik		Doktora		TOP.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
D.Eylül ü	1	14,29	-		1	33,33	1	10
Uludağ ü	2	28,58	-		-		2	20
Gazi ü	3	42,87	-				3	30
Atatürk ü	-		-		1	33,33	1	10
Marmara	-		-		1	33,33	1	10
A.Kocatep	1	14,29					1	10
TOPLAM	7	100	-		3	100	10	100

Tablo 7’de görüldüğü gibi viyolonsel eğitiminde program inceleme başlığı ile uyumlu tezlerin % 30’u Gazi üniversitesinde yapılmıştır. Bu konuda sanatta yeterlik tezi hiç bulunmamaktadır.

Tablo 8. Viyolonsel eğitimi teknikler-analiz içerikli tezler

Üniversite	Yüksek Lisans		Sanatta Yeterlik		Doktoa		TOP.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
A.İ.Baysal	1	5,26	-		-		1	4,54
Atatürk Ü.	1	5,26	-		-		1	4,54
D.Eylül Ü.	2	10,52	-		1		3	13,62
Ege Ü.	1	5,26	-		-		1	4,54
Uludağ Ü.	1	5,26	-		-		1	4,54
Gazi Ün.	6	31,56	-		2		8	36,32
Marmara ü.	1	5,26	-		-		1	4,54
Çukurova	1	5,26	-		-		1	4,54
Selçuk Ü.	1	5,26	-		-		1	4,54
Trakya Ü..	1	5,26	-		-		1	4,54
Kocaeli ü.	1	5,26	-		-		1	4,54
M. Sinan ü.	1	5,26	-		-		1	4,54
Hacettepe	1	5,26	-		-		1	4,54
TOPLAM	19	100	-		3		22	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi viyolonsel eğitimi, teknikler-analiz içerikli tezlerin çoğunluğunun Gazi üniversitesinde yapılmıştır. Gazi üniversitesi eğitim fakültesi olması bu fakültedeki lisans üstü öğrencilerinin eğitimle ilgili araştırma yapma isteğini açıklayabilir.

Tablo 9. Geleneksel Türk Müziği ve viyolonsel

Üniversite	Yüksek Lisans		Sanatta Yeterlik		Doktora		TOP.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
İTÜ	-	-	-		1	33,33	1	14,3
Erciyes	1	25	-		-		1	14,3
Ege Ü.	1	25	-		-		1	14,3
Selçuk	-		-		1	33,33	1	14,3
Haliç Ü.	1	25	-		-		1	14,3
İnönü Ü.	-		-		1	33,33	1	14,3
Gazi Ü.	1	25	-		-		1	14,3
TOPLAM	4	100	-		3	100	7	100

Tablo 9’da Geleneksel Türk müziği ve viyolonsel başlığı ile uyumlu tezlerin dağılımı yukarıdaki gibidir. İTÜ, Ege ve Haliç üniversitelerinin Türk müziği konservatuvarının olması bu konuya olan ilgiyi açıklayabilir.

Tablo 10. Eser / Etüt inceleme-analiz içerikli tezler

	Yüksek Lisans		Sanatta Yeterlik		Doktora		TOP.	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Trakya ü.	2	8,68	-	-	-	-	2	7,7
Hacettepe	1	4,34	-	-	-	-	1	3,85
D.Eylül ü.	3	13,02	1	33,33	-	-	4	15,4
Anadolu	3	13,02	1	33,33	-	-	4	15,4
M.A.Erso	1	4,34	-	-	-	-	1	3,85
Gazi ü.	3	13,02	-	-	-	-	3	11,55
İstanbul	1	4,34	-	-	-	-	1	3,85
M.Sinan	8	34,72	1	33,33	-	-	9	34,65
Erciyes ü.	1	4,34	-	-	-	-	1	3,85
TOPLAM	23	100	3	100	-	-	26	100

Tablo 10’da görüldüğü gibi viyolonsel alanında eser/etüt inceleme-analiz başlığına uyumlu tezler en çok Mimar Sinan üniversitesinde yapılmıştır. Mimar Sinan üniversitesi devlet konservatuarının icracı yetiştirmesi bu konuya olan ilgiyi açıklayabilir.

Viyolonsel Tarihçesi ve Ekoller:

1BALCI Gülyar. Fransız Viyolonsel Ekolü ve Ünlü Yorumcuları, Anadolu üniversitesi, Yüksek lisans, Fen Bil.Enstitüsü, 1993, 31 s.

2KARA Melih. Viyolonsel’in Doğuşu ve XIX. Yüzyıla Kadar Olan Ünlü Yorumcuları, Anadolu üniversitesi, Fen bilimleri enstitüsü, yüksek lisans, 1993, 26 s.

3ÖNEN Emel Asuman. Viyolonsel Yapımcıları ve Viyolonsel’in Gelişimi, Anadolu üniversitesi, yüksek lisans, fen bilimleri enstitüsü, 1993, 18 s.

4NAZLIAKA Şahin İzzet. Örnek Eserlerle Viyolonsel Edebiyatı ve Tarihi, Sanatta yeterlilik Tezi, Hacettepe üniversitesi, Sosyal bilimler enstitüsü, 1998, 229 s.

5İŞGÖRÜR Ümit. Viyolonsel Alanında Barok, Klasik Empresyonist Evrelerin Temel Üslup Özellikleri ve Çağdaş Yorumlama Modelleri, Sanatta yeterlilik Tezi, Dokuz Eylül üniversitesi, sosyal bilimler enstitüsü, 1999, 43 s.

6ÇELİKTEN Esra. Viyolonsel’in tarihçesi, yapısal gelişimi ve bu gelişimde katkısı olan viyolonsel yapımcıları, Yüksek lisans, Hacettepe üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000, 33 s.

7UÇAR Murat. Viyolonsel’in Ortaçağ’dan günümüze kadar geçen süreçte yaşadığı yapısal değişikliklerin incelenmesi, Yüksek lisans, Abant İzzet Baysal üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000, 82 s.

8YÜKSEL Suna. Viyolonsel’in, viola da gambadan günümüze kadar geçirdiği yapısal değişiklikler ve eserler üzerindeki etkilerinin incelenmesi, İstanbul üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2007, 85s

Viyolonsel Eğitiminde Program İnceleme:

1SARAÇ A. Gürsan. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansımaları, Gazi üniversitesi, Fen bilimleri enstitüsü, Yüksek lisans, 1992, 66 s.

2SARAÇ Ali Gürsan. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitiminin Bir Boyutu Olarak Viyolonsel Öğretim Programlarında Belirlenen Devinişsel Hedefler ve Hedef Davranışların Gerçekleşme Dereceleri, Doktora Tezi, Atatürk üniversitesi, Sosyal bilimler enstitüsü, 1996, 177 s.

3SAKAR Mümtaz Hakan. Viyolonsel Başlarken Çalgı Tekniği İçin Gerekli Olan Temel Metotların Dökümü ve Bunların Analizi, Dokuz Eylül üniversitesi, Sosyal bilimler enstitüsü., Yüksek lisans, 1997, 112 s.

4DEMİRBAĞIR R. Erol. Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimi (Genel Durum), Doktora Tezi, Gazi üniversitesi, Fen Bilimleri Enst., 1998, 187 s.

5ELGÜN Özgür. Arizona State üniversitesi’ndeki Viyolonsel Yüksek lisans Eğitimi, Uludağ üniversitesi, Sosyal bilimler enstitüsü., Yüksek lisans, 1999, 52 s.

6 KARA Filiz. Anadolu Güzel sanatlar Liseleri Başlangıç (Hazırlık Sınıfı) Viyolonsel Öğretimi Yöntem ve Tekniklerinin İncelenmesi, Yüksek lisans, Gazi üniversitesi, Fen bilimleri enstitüsü, 1999, 128 s.

7AKIN Gökhan. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında uygulanabilecek viyolonsel müfredatının incelenmesi, Doktora, Marmara üniversitesi, Fen bilimleri enstitüsü, 2001, 35s.

8ŞAHİN Suat. Anadolu güzel sanatlar liselerindeki viyolonsel eğitiminde öğretme-öğrenme ortamlarının değerlendirilmesi, Uludağ üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2001, 74s.

9GÜLER Deniz. Devlet konservatuvarlarındaki viyolonsel öğretim programlarının öğretim programlarının çağdaş öğretim programcılık tekniğine uygunluğunun incelenmesi, Afyon Kocatepe üniversitesi, Sosyal Bilimler, Yüksek lisans, 2004, 126s.

10ÖZTOPALAN Ruken . Viyolonsel öğretiminde ilk bir yılda uygulanacak program taslak önerisi, Dokuz Eylül üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2010, Doktora, 215s.

Viyolonsel Eğitimi- Teknikler:

1AKIN Gökhan. Viyolonselde Çift Telde Çalma Tekniğinin Analizi ve Çalışma Şekilleri, Marmara üniversitesi, Fen Bilimleri Enst., Yüksek lisans, 1992, 183 s.

2ERGENEKON Erol. Viyolonsel eğitiminde yay problemleri olan lise öğrencilerine önerilecek çalışmalar, 2000, Yüksek lisans, Trakya üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 128 s.

3TOKAY Dilber. 7-11 yaş grubundaki çocukların viyolonsel eğitiminde öncelikli hususlar, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi,2000,26s.

4MÜNİROĞLU Burcu. Viyolonsel eğitiminde karşılaşılan güçlükler, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans, 2001, 153 s.

5ŞEN Çağrı. Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel eserlerinin eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği lisans öğretimi ve uygulamalarındaki yeri, Uludağ üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2001,81s.

6SARIKAYA Muhsin. Türkiye’de eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri ve anadolu güzel sanatlar liselerindeki viyolonsel eğitiminin karşılaştırmalı incelenmesi, Atatürk üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2002,44 s.

7ATAKIR Şafak, Viyolonselde vibrato ve arşe teknikleri, Hacettepe üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2002,31s.

8KIRLIOĞLU Özlem. Anadolu güzel sanatlar liselerinde viyolonsel ve keman eğitiminde kullanılan yay tekniklerinin yönetsel analizi, Abant İzzet Baysal üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2002,105 s.

9SANSAN Tayfun. Hacettepe üniversitesi devlet konservatuvarı’nda viyolonsel eğitimi alan öğrencilerin viyolonsel eğitim ve öğretimine ilişkin görüşleri, Gazi üniversitesi, Fen bilimleri enstitüsü, Yüksek lisans, 2003,89s.

10SERTÖZ Aysun. Dünya viyolonsel ekollerinin tarihsel gelişimi ve Türkiye’deki viyolonsel eğitimine yansımaları, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans,2003,112 s.

11KÜÇÜK Senem. Müzik öğretmenliği anabilim dallarında öğrenim gören viyolonsel öğrencilerinin etüt çalışma ve etüt kitaplarını kullanma alışkanlıkları, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans, 2003,106s.

12MADANOĞLU Yeşim. Viyolonsel çalma tekniğinde gevşeme yöntemleri, Koçel üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2004,58s.

13ÖZTOPALAN Ruken. Viyolonsel eğitiminde gam metodolojisi geliştirme, Dokuz Eylül üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2005, 130s.

14BURUBATUR Mete. Eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında birinci sınıf 1. ve 2. yarıyıl viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan metot etüt ve egzersizlerin incelenmesi, Selçuk üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2006,94s.

15TOPOĞLU Onur. Yaylı çalgı çalışma sürecinde eşlikli çalışmanın önemi ve viyolonsel için eşlikli parmak açma çalışmaları, Dokuz Eylül üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi,2006,148s.

16ÖZHAN Özgün. Türkiye’deki anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde viyolonsel eğitimine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri, Gazi üniversitesi,

Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tez, 2006,79s.

17GÜLER Başak. Viyolonsel eğitimine yönelik olarak geliştirilmiş bir “etüt analiz modeli”, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Doktora, 2007, 163s.

18BİREL Semih. Viyolonsel eğitiminde vibrato öğretimi, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans, 2009,96s.

19 BÜYÜKEDES Serdar. Sebastian Lee First Steps For Cello Op. 101 Metodunun kuram ve uygulamada viyolonsel eğitimi başlangıç sınıflarına olan katkıları, Çukurova üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2010,61s.

20 TOPOĞLU Onur. Viyolonsel çalışma sürecinde eşlikli parmak açma çalışmalarının viyolonsel öğrencilerinin entonasyon, özdüzenleme ve derse ilişkin görüşleri üzerindeki etkileri, Dokuz Eylül üniversitesi,Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2010, Doktora, 210s.

21 UMUZDAŞ Serpil. Mikro öğretim yönteminin viyolonsel öğretmeni adaylarının öğretim becerilerine ve viyolonsel dersine ilişkin tutumlarına etkisi 2010, Doktora, 110s. Gazi Ün, eğt.bil. enst.,110 s.

22 ERDEN Evin . İlköğretimde müzikli dramatizasyon destekli viyolonsel eğitimine yönelik bir model önerisi ,2011,Yüksek lisans,Dokuz eylül üniversitesi eğitim bilimler enstitüsü, 98s.

Geleneksel Türk Müziği ve viyolonsel eğitimi

1TUTU, Sıtkı Bahadır. Türk müziğinde viyolonsel eğitimi, Ege üniversitesi, Sosyal Bilimler, Yüksek lisans, 2001,70s.

2KAYA Emin Erdem. Türkiye’de Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki viyolonsel eğitiminde Türk Müziği ürünlerinin kullanım durumlarının incelenmesi, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans, 2004,102 s.

3DEĞİRMENCİOĞLU Levent. Geleneksel Türk sanat müziği viyolonsel öğretim ve icra yöntemleri üzerine bir araştırma, Erciyes üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2006,100s.

4ÖZGÜLER Özgür. Türk müziğinde viyolonsel, Haliç üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2007,173s.

5KAYA Emin Erdem. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda makamsal etüt ve egzersizlerle viyolonsel eğitiminin uygulanabilirliği, Selçuk üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora, 2010,107s.

6 ÖZTÜRK. Yelda Özgen. The art of violoncello performance in Turkish makam music: An analysis on early Turkish music recordings [Türk makam müziğinde viyolonsel: Erken dönem kayıtları üzerine bir analiz] ,İstanbul Teknik üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora,2009,144s

7 DEĞİRMENCİOĞLU Levent. Makamsal viyolonsel öğretimine sistematik bir yaklaşım, İnönü üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,2011, Doktora, 178s.

Eser /Etüt inceleme- analiz

1DURU Şeniz. Johannes Brahms`ın piyano-keman, piyano-viyola ve piyano-viyolonsel sonatları üzerine bir inceleme, Sanatta yeterlilik, 2001, Dokuz Eylül üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,30 s.

2ALKAYA Çiğdem. Robert Schumann`ın viyolonsel konçertosunun güncel bir anlayışla incelenmesi, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2001, 24s.

3DOĞAN, Deniz Simten. Debussy`nin piyano eşlikli eserleri: Debussy`nin şan ve piyano için baudelaire şarkıları, viyolonsel ve piyano için sonatı, keman ve piyano için sonatı, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2001,46s.

4ÖZTÜRK Cenk. Nevit Kodallı ve viyolonsel konçertosu, Hacettepe üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2002,52s.

5AKSU Semra. Viyolonsel tekniğinde ileri düzey etütlerin yazarları ve 20 etüt çözümlenmesi, Dokuz Eylül üniversitesi, Güzel sanatlar Enstitüsü, Yüksek lisans,2003, 109 s.

6KORLU Varlık Mutlu. Johann Sebastian Bach ve Cello suitleri, Anadolu üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2004, 72s.

7GÜVENÇER Rahşan, Ahmed Adnan Saygun`un op.12 viyolonsel-piyano sonatını teknik açıdan ve yoruma yönelik inceleyen çalışma kılavuzu ,Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2006,144s.

8KARAKELLE Tayfun. Johann Sebastian Bach Viyolonsel Süitlerinin İncelenmesi, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans, 2006,99s.

9GÖK Murat. Öğrenci orkestrasının seslendirdiği eserlere ait viyolonsel partilerinin Otokar Sevcik Op.2,5 numaralı etütte yer alan varyasyonlar açısından incelenmesi, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi, 2006, 100s.

10İMEYHAN Erman. Prokofiev Senfoni Konçertant`ın genel viyolonsel yazısı ışığında incelenmesi ve viyolonselde solistik tınının zorlanmadan sağlanması için seçilecek uygulamalar, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2006,146s.

11AYDIN Bahar. Viyolonsel eğitiminde kullanılan d.popper op.73 no`lu metodun incelenmesi, Dokuz Eylül üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2006,109s.

12TAZE Soner. Ludwig Van Beethoven`in viyolonsel sonatlarının incelenmesi, Trakya üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2006, 172s.

13DOĞANGÜN Deniz . Chopin viyolonsel sonatını yorumlama teknikleri, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2007,107s.

14ÖZKUL Emre. Dimitri Şostakoviç’ in opus 107 mi bemol majör viyolonsel konçertosu, Anadolu üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2007,113s.

15ERSOY Ayşem. Süit kavramının genel olarak tanımı ve Johann Sebastian Bach’ın viyolonsel için yazdığı 6 süit’ten no: I sol majör, no: II re minör ve no: III do majör’ün incelenmesi, İstanbul üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2007, 75s.

16ELBİ Can Cenap. Seçilmiş orkestra eserleri viyolonsel partilerinin teknik incelemesi, Anadolu üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2008,79s.

17 ALPERGİN Nimet Jülide. Kabalevski 1. viyolonsel konçertosunu yorumlama yöntemleri, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2008,120s.

18 AKARSU Emel. Türk bestecilerinin viyolonsel eserleri, Anadolu üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanatta yeterlilik, 2008,98s.

19TOKAY Dilber, D. Şostakoviç’in viyolonsel yapıtlarına genel bakış, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,Sanatta yeterlilik, 2008, 350s.

20DEMİRKAPI Nihan. Khachaturian viyolonsel konçertosu’nu yorumlama teknikleri, Mimar Sinan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2008,104s.

21 ERKLİ Elif. Joseph Haydn ‘Hoboken VII.2’ Re Majör Viyolonsel Konçertosunun yazılmış edisyon ve kadanslarıyla incelenmesi,Mimar Sinan Güzel sanatlar üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2009,107s.

22AKBAROVA Leyli. Tofik Bakihanov’un oda müziği eserlerinde viyolonsel’in yeri ve önemi, Trakya üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans, 2009,120s.

23ÇİFTÇİBAŞI Mehmet Can. Viyolonsel eğitiminde kullanılan etüt kitaplarının analizi(grützmacher op-38 1. defter etüt kitabı örneği),Mehmet Akif Ersoy üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans,2009,98s.

24KANCA Murat. D. Popper Op: 73 nolu metodun viyolonsel literatüründeki eserleri seslendirmeye katkıları, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans, 2009, 116s.

25ŞİŞMAN Çağatay. Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi müzik eğitimi bölümlerinde ve devlet konservatuarlarında lisans düzeyinde yaygın olarak kullanılan viyolonsel sol el ile ilgili metotların analizi, Dokuz Eylül üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans,2010,92s.

26ASLANBOĞA Mehmet. Johannes Brahms’ın viyolonsel – piyano sonatlarının müzikal analizi ,Erciyes üniversitesi, Güzel sanatlar Enstitüsü, Yüksek lisans,2010,

398s.

27EROL Gülşah. D.Şostakoviç viyolonsel ve orkestra için konçerto op.107, Mimar Sinan üniversitesi, Müzik ve sahne sanatları enstitüsü, 2010, yüksek lisans,117s.

28 BÜYÜKEDES Serdar. Sebastian. Lee first steps for cello op.101 metodunun kuram ve uygulamada viyolonsel eğitimi başlangıç sınıflarına olan katkıları, Çukurova üniversitesi, sosyal bilimler enstitüsü, 2010, yüksek lisans,61s.

4. Sonuçlar

Anadolu, Hacettepe, Trakya, Mimar Sinan, İstanbul, Çukurova, Dokuz eylül üniversiteleri devlet konservatuarları; Ege üniversitesi, İTÜ, Afyon Kocatepe, Haliç üniversiteleri Türk müziği Konservatuarları; Dokuz eylül, Abant İzzet Baysal, Gazi, Uludağ, Atatürk, Marmara, Selçuk, Mehmet Akif Ersoy, İnönü üniversiteleri eğitim fakülteleri; Erciyes, Kocaeli üniversiteleri güzel sanatlar fakülteleri sosyal bilimler, eğitim bilimleri, fen bilimleri, güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları enstitülerinde viyolonsel alanında yapılmış 60 yüksek lisans, 5 sanatta yeterlilik ve 10 doktora tezi vardır.

1992-2011 yılları arasında çoğunlukla yüksek lisans tezi (%80) yapıldığı, yapılan lisans üstü tezlerin çoğunluğunun sosyal bilimler enstitüsünde (% 59) yapıldığı, viyolonsel alanında en çok tez 2010 yılında teslim edildiği araştırmanın sonuçlarındandır.

21 üniversite içinde sırasıyla Gazi üniversitesi (% 20) , Dokuz Eylül üniversitesi (%16) ve Mimar Sinan üniversitesi (%13) viyolonsel alanında yapılmış lisans üstü tezlerin en çok yapıldığı üniversitelerdir. Viyolonsel konulu en çok yüksek lisans ve doktora tezi Gazi üniversitesinde, sanatta yeterlik tezi de Dokuz eylül üniversitesinde yapılmıştır.

Tezler içerik ve konu başlıklarına göre 5 alanda sınıflandırılmıştır. Eser-etüt analizleri (%37,24), viyolonsel eğitimi-teknikler (%29,26) viyolonsel alanında en çok araştırılan konulardır. Program inceleme (%13,3), tarihçe ve ekoller (% 10,64) ,genelksel Türk müziği ve viyolonsel eğitimi (%9,31) oranlarıyla takip etmektedir.

Viyolonsel tarihçesi ve ekoller içerikli tezlerin % 87,5'ı konservatuarlarda yapılmıştır.

Viyolonsel eğitiminde program inceleme başlığı ile uyumlu tezlerin % 30'u Gazi üniversitesinde yapılmıştır. Bu konuda sanatta yeterlik tezi hiç bulunmamaktadır.

Viyolonsel eğitimi, teknikler-analiz içerikli tezlerin çoğunluğunun Gazi üniversitesinde (% 36,32) yapılmıştır.

Geleneksel Türk müziği ve viyolonsel konularına uyumlu tezler daha çok Türk müziği konservatuarlarında (%43) yapılmıştır.

Eser/etüt inceleme-analiz başlığına uyumlu tezler en çok Mimar Sinan üniversitesinde yapılmıştır.

5. Öneriler

Lisans üstü eğitimde bireyler alanlarında uzmanlaşırlar. Ders aşamasının yanı sıra bilimsel araştırma süreci olan tez aşaması, akademik anlamda kişinin kendisini geliştirdiği, kafasındaki sorunlara çözüm aradığı önemli bir süreçtir. Yapılan her çalışma, sonuçları ve getirdiği öneriler ile yeni araştırmalara kapı açmaktadır. Bu sebeple lisans üstü eğitime, araştırma yapmaya ihtiyaç duyan bireyler seçilmelidir.

Bütün bu araştırmaları yöntem ve model olarak da incelenerek sınıflandırılması,

Araştırmacılara farklı disiplinler ile viyolonsel içerikli tezler yapılması,

Araştırmacılara bu bibliyografyanın gelecek senelerde güncellenmesi önerilebilir.

6. Kaynakça

1. ORHAN Yıldırım, Ş. Viyolonsel in Öyküsü, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi konservatuvar dergisi, sayı:2, 2007
2. Yok.gov.tr.
3. Demirbatır R. E. Müzik alanı yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik tez bibliyografyası, Uludağ üniversitesi eğitim fakültesi dergisi, cilt 14, sayı 1, 2001
4. Demirbatır R. E. Yaylı çalgılar yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik tez bibliyografyası, Uludağ üniversitesi eğitim fakültesi dergisi, cilt 14, sayı 1, 2001

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study is to classify and present theses of Master’s Degree, PhD and Proficiency in Art on cello in our country.

The research is considered important so as to be a source and reference for the selection of the subjects for other studies on cello and other stringed instruments in the future.

The theses (data) which constitute an example for the study have been obtained from the Documentation Centre of Higher Education.

The study includes 60 theses at Master’s Degree, 5 theses at Proficiency in Art and 10 theses at PhD level pursued between 1992-2011 at conservatories, faculties of education and fine arts, as well as institutes of social sciences, educational sciences, natural sciences, music & performing arts and fine arts of Anadolu University, Hacettepe

University, Dokuz Eylül University, Abant İzzet Baysal University, Gazi University, Uludağ University, Atatürk University, Marmara University, Trakya University, Mimar Sinan University, Ege University, Afyon Kocatepe University, Kocaeli University, Erciyes University, Selçuk University, Haliç University, İstanbul University, İstanbul Technical University, Çukurova University and Mehmet Akif Ersoy University.

75 theses at Master's Degree level from 21 universities have been scanned and classified according to their subjects.

The scanned theses have been presented in tables based on the year they were completed, universities and institutes they were prepared at and their subjects.

75 theses at Master's Degree level have been classified under 5 main titles which are "The history of cello and schools", "Programme examination in cello studies", "Cello Studies-Techniques-Analyses", "Traditional Turkish Music and cello" and "Examination of piece-etude/analyses".

The research shows that most of the theses submitted between the years 1992-2011 have been at Master's Degree level (%80), a significant part of the Master's Degree theses have been written by students from the Faculty of Social Sciences (%59) and the highest number of theses papers on cello have been submitted in 2010.

Piece-etude/analyses (%37,24) and cello studies-techniques (%29,26) have been the subjects examined the most. The following subjects were programme examination (%13,3), history & ecoles (% 10,64) and traditional Turkish music & cello studies (%9,31). The research also shows that % 87,5 of the theses on the history of cello & ecoles have been prepared at conservatories, %30 of the theses on programme examination in cello studies have been conducted at Gazi University, most of the theses on cello studies and techniques-content have been conducted at Gazi University (% 36,32), many of the theses on traditional Turkish music and cello have been prepared at Turkish music conservatories (%43) and theses on piece-etude analyses have been mainly conducted at Mimar Sinan University.